Raadsinformatiebrief

Tabel registratiegegevens

Documentnummer	4483
Zaaknummer	04320784
Datum	23 juni 2026
Onderwerp	Meicirculaire 2026

Kernboodschap

De meicirculaire is 8 juni 2026 verschenen. Deze circulaire bevat informatie over de actualisatie van het volume- en LPO accres gebaseerd op de actuele raming (CPB; CEP 2026) en de verdeling gemeentefonds per 2027. Hierover heeft de minister van BZK ook een brief aan de Tweede Kamer gestuurd[1]. Bij de Voorjaarsnota 2026 van het Rijk werd al aangekondigd dat huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo 2015 met ingang van 1 januari 2029 wordt geschrapt. Voor mensen die niet zelf hulp kunnen regelen, blijft de gemeente daarin voorzien.

Het effect van de meicirculaire 2026 is als volgt:

Financieel effect meicirculaire 2026	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Toename Algemene Uitkering	346.000	1.691.000	1.199.000	607.000	730.000
AF: op te nemen mutaties in de begroting (labelen)	-168.000	-683.000	-98.000	442.000	443.000
Effect op de begroting 2026-2030	*178.000*	*1.008.000*	*1.101.000*	*1.049.000*	*1.173.000*
Saldo MJB voor de Voorjaarsnota 2026		702.000	2.000	279.000	279.000
Verwachte autonome bijstellingen begroting 2027					
Mutaties Voorjaarsnota 2026	-912.000	-193.000	-178.000	-178.000	-178.000
Aanpassing heffingen, leges en tarieven		500.000	500.000	500.000	500.000
Verhoging bijdragen gemeenschappelijke regelingen		-230.000	-230.000	-230.000	-230.000
Verhoging bijdrage DeSom		-400.000	-400.000	-400.000	-400.000
Loon- en prijsstijgingen		-860.000	-860.000	-860.000	-860.000
Stand van de MJB na verwerking meicirculaire 2026	**-734.000**	**527.000**	**-65.000**	**160.000**	**284.000**

*wijzigingen in de 'Verwachte autonome bijstellingen begroting 2027' zijn van invloed op bovenstaande uitkomst van de MJB

De belangrijkste oorzaken van het positieve effect voor de jaren 2027 t/m 2030 zijn:

- Accressen/Compensatie loon- en prijsontwikkelingen.

[1] Bron: Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer van 28 mei 2026 over de *Herziening verdeelmodel gemeentefonds per 1 januari 2027,* kenmerk 2026-000158995, Kamerstukken II, 2025-2026, 36 800 B. nr.25.

- Uitkeringsmaatstaven.
- BTW Compensatiefonds.
- Taakmutaties.
- Decentralisatie uitkeringen.

Onder het kopje *gevolgen* zullen wij dit toelichten.

Context

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaires. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december is op basis van de Najaarsnota en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. Deze meicirculaire is dan ook een voortzetting op de septembercirculaire 2025.

Op 2 juli behandelt de gemeenteraad in een besluitvormende vergadering de voorjaarsnota 2026. Een belangrijk gegeven daarbij is de hoogte van de Algemene Uitkering. Omdat de meicirculaire zo laat gepubliceerd wordt, komt deze informatie te laat om te verwerken in de Voorjaarsnota. Het is gebruikelijk om deze belangrijke informatie ter kennisname te brengen aan de raad middels een raadsinformatiebrief.

In deze brief leest u een samenvatting van de doorvertaling van de meicirculaire 2026. De uitkomsten worden meegenomen in de Programmabegroting 2027 en de Najaarsnota 2026.

Gevolgen

- *Accressen*

Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgt. De groei van het gemeentefonds wordt in vaktermen accres genoemd. De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel.

- *Volume accres*

Het volume accres wordt gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bbp. In de meicirculaire is een nieuwe raming voor het accres 2026 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (CEP 2026). Voor de jaren 2027 en 2028 is de raming van het volumeaccres opwaarts bijgesteld van € 19.000 respectievelijk € 36.000. Voor 2029 en 2030 is de raming neerwaarts bijgesteld met -€ 18.000.

- *Accres Loon/Prijs Ontwikkeling (LPO)*

In de meicirculaire 2026 is het LPO accres geactualiseerd voor de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP 2026). De indexatie voor loon- en prijsontwikkeling is gebaseerd op de prijs bruto binnenlands product. Voor 2026 (+0,41%), 2028 (+0,25%) en 2030 (+0,24%) is de raming voor de prijs bbp omhoog bijgesteld. Voor 2027 en 2029 zijn de bijstellingen uitgedrukt in procenten beperkt. De hogere compensatie bedraagt € 110.000 in 2026 oplopend naar € 174.000 in 2030.

- *Uitkeringsmaatstaven / Hoeveelheidsverschillen*

De algemene uitkering wordt berekend door basiseenheden bij een maatstaf te vermenigvuldigen met een maatstafgewicht. In vaktermen: Q*P. In dit item gaat het om de verschillen van eenheden bij de uitkeringsmaatstaven ten opzichte van de vorige circulaire, die van september 2025.
De hoeveelheidsverschillen in deze circulaire lopen in de jaren 2027 tot en met 2030 per saldo op van € 284.000 tot € 614.000.

- *BTW Compensatie Fonds*

Gemeenten kunnen hun betaalde BTW op overheidsactiviteiten declareren bij het BTW Compensatiefonds (hierna: BCF). Het fonds heeft een plafond dat in 2025 voor gemeenten € 4,7 miljard bedraagt. Als de gezamenlijke declaraties onder dit plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding volgt een uitname.
Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire van het volgende jaar volgt dan de afrekening. In deze meicirculaire bedraagt de afrekening een terugbetaling van € 128.000. Dat heeft een structureel effect vanaf 2027.

- *Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo*

Het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 wordt afgeschaft en in de plaats daarvan zou vanaf 2026 de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo opnieuw worden ingevoerd. De inwerkingtreding van deze wet is nu echter een jaar uitgesteld. Dat betekent dat de eerdere uitname in 2027 wordt teruggedraaid. Ter compensatie laten we dat jaar ook de geraamde batenraming van € 92.000 vervallen.

- *Huishoudelijke hulp uit Wmo*

Het Rijk wil dat vanaf 2029 de huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo vergoed wordt voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Wij worden gekort in de meicirculaire voor € 800.000. Dit bedrag zullen wij binnen onze begroting ook als verlaging van de lasten opnemen, zodat dit een budgettaire neutrale uitwerking heeft.

- *Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo*

Het Rijk wil dat de gemeente verantwoordelijk blijft voor mensen die niet in staat zijn om de huishoudelijke hulp zelf te regelen of te betalen. Voor deze groep wordt een vangnet ingericht. Hiervoor ontvangen wij vanaf 2029 jaarlijks € 240.000 via het gemeentefonds. Dit bedrag zullen wij binnen onze begroting ook als verhoging van de lasten opnemen, zodat dit een budgettaire neutrale uitwerking heeft.

- *Kinderopvang pleegouders*

De Rijksoverheid stelt extra geld beschikbaar om pleegouders te helpen bij de kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang (bso) voor hun pleegkinderen. Deze regeling geldt voor alle pleegouders, ook als de plaatsing vrijwillig is. Pleegouders betalen nu vaak nog een eigen bijdrage

nadat zij kinderopvangtoeslag hebben ontvangen. De extra middelen zijn bedoeld om deze resterende kosten te verlagen. Voor kinderopvang pleegouders ontvangen we voor 2026 en 2027 € 7.500.

- *Compensatie niet-beoogde kosten jeugdzorg*

Op 16 juni 2025 is de SPUK "Niet beoogde jeugdzorgkosten vanwege verblijf" verlengd voor de zorgkosten over de jaren 2024 en 2025. Ten behoeve van deze regeling is in 2026 een bedrag van € 60 miljoen beschikbaar gesteld op de begroting van het ministerie van VWS, afkomstig uit het gemeentefonds. Wij worden gekort voor € 35.000 in de meicirculaire. In het derde kwartaal van 2026 zal de beoordeling van de aanvragen plaatsvinden.

- *'Weeffout' Jeugdzorg*

Bij de decentralisatie van de jeugdzorg in 2015 is geld overgeheveld van het provinciefonds naar het gemeentefonds. Daarbij is een fout gemaakt: er is toen structureel te veel naar gemeenten gegaan. Dit kwam doordat geen rekening werd gehouden met het feit dat grote steden al zelf verantwoordelijk waren voor jeugdzorg. Vanaf 2026 worden wij structureel gekort voor € 5.900.

In de meicirculaire zijn zestien **nieuwe decentralisatie-uitkeringen** opgenomen.
Voor Opmeer zijn de volgende van toepassing:
- IBO Problematische schulden
- Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren
- Ondersteuning lokale politieke partijen

- *IBO Problematische schulden*

Het kabinet heeft een pakket aan maatregelen ingevoerd om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. In 2026 wordt beoogd bestuurlijke afspraken te tekenen tussen alle branches van vastelastenpartners, Divosa, Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK), de VNG en het ministerie van SZW. Het doel is om de vroegsignalering van schuldenproblematiek een impuls te geven. Hiervoor ontvangt onze gemeente in 2026 € 8.000.

- *Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren*

Er wordt structureel extra budget beschikbaar gesteld gericht op de arbeidsinschakeling van jongeren tot 27 jaar. Het gaat om middelen voor individuele gemeenten voor het ondersteunen van jongeren bij of gericht op arbeidsinschakeling en middelen voor de coördinerende rol voor centrumgemeenten. Opmeer ontvangt in 2026 tot en met 2029 € 5.800 en vanaf 2030 € 7.300.

- *Ondersteuning lokale politieke partijen*

In de begroting van het ministerie van BZK is € 8,2 miljoen beschikbaar voor de subsidiëring van decentrale politieke partijen. Dit is onderdeel van het wetsvoorstel Wet op de politieke partijen (Wpp). Omdat deze wet nog niet in werking is getreden, heeft de Tweede Kamer een amendement aangenomen om voor 2026 een bedrag van € 5,5 miljoen van de begroting van BZK naar het gemeentefonds over te hevelen. Onze gemeente ontvangt in 2026 € 7.300. Op 18 juni heeft de VNG een Model Subsidieregeling decentrale politieke partijen aan alle gemeenten gestuurd. Het college zal

de regeling voor het zomerreces vaststellen, waarna alle lokale partijen en alle lokale afdelingen van landelijke partijen die een zetel in de gemeenteraad hebben, de subsidie kunnen aanvragen.

In 26 bestaande DU's zijn wijzigingen opgenomen. Voor Opmeer zijn de volgende van toepassing:
- IU Participatie: € 58.000 in 2026 oplopend naar € 110.000 in 2030.
- DU Jeugdhulp kinderen in een AZC: structureel vanaf 2026 € 5.000.
- DU Overheidsbrede dienstverlening: structureel vanaf 2026 € 1.200.
- DU Armoedebestrijding kinderen: structureel vanaf 2027 € 5.400.
- DU Aanpak overlast asielzoekers: € 50.000 in 2026.
- DU Alleenverdienersproblematiek: € 4.300 in 2026.
- DU Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp: € 7.200 (2026).
- DU Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid: € 449.000 in 2027.
- DU Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen: € 1.700 in 2027.

Risico's

- *WOZ-waarden en landelijke rekentarieven WOZ*

De WOZ-waarden zijn ook geactualiseerd vanaf 2026. Dat leidt tot een lichte stijging in de jaren 2027 en verder. De tegenhanger ervan is dat de landelijke rekentarieven ook aangepast worden. In de berekening van die tarieven houdt het ministerie BZK rekening met een inflatiecijfer van 3,0% in 2027. Ze gaat ervan uit dat gemeenten dit percentage minimaal meenemen in de bepaling van de eigen OZB-tarieven voor 2027. Over 2026 hielden we rekening met 2,6% t.o.v. de door BZK gehanteerde 4,2%, waardoor wij zo'n 1,6% inflatiecorrectie structureel tekort komen vanaf 2026. Structureel te lage inflatiecorrectie leidt tot onderuitputting van de begroting.

Met vriendelijke groet,

B.J. Göransson – van Kerkwijk
gemeentesecretaris

H.M. Wiersema
burgemeester